

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

U Z Z I Ņ A

Rīgā

06.03.2023. Nr. P005-17/8.6.1/23331

Uz 13.02.2023. Nr. b/n

XXX
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests izskatīja XXX, personas kods XXX (turpmāk – iesniedzējs), 2023. gada 13. februārī iesniegto iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 98. pantu “Tiesības uz uzziņu par savām tiesībām” iesniedzējs lūdz Valsts ieņēmumu dienestu sniegt informāciju par pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanu un maksāšanu.

Starp iesniedzēju un uzņēmumu XXX LTD, uzņēmuma numurs HEXXX juridiskā adrese Aghia, XXX, noslēgts PROGRAMMATŪRAS IZSTRĀDES UN IT PAKALPOJUMU LĪGUMS, saskaņā ar kuru iesniedzējs apņemas sniegt palīdzību programmatūras izstrādes un IT konsultāciju jomā.

Lai sniegtu pakalpojumu, iesniedzējs reģistrējies kā pašnodarbinātā persona. Plānotais sniegto pakalpojumu apjoms mēnesī var sasniegt 3000 – 6000 *euro*, attiecīgi gadā 36 000 – 72 000 *euro*.

Minētais līgums paredz, ka iesniedzēja sniegto pakalpojumu Pasūtītājs izmanto savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai citās Eiropas valstīs, kas nav Latvijas teritorija, un pakalpojumam tiek piemērota pievienotās vērtības nodokļa 0 procentu likme saskaņā ar Eiropas Padomes Direktīvas 2006/112/EK par kopējo PVN sistēmu 44. pantu. Līdz ar to iesniedzējs uzskata, ka var rasties PVN pārmaxa par saņemtajām precēm un pakalpojumiem tā saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Tas var radīt papildus administratīvo slogu gan iesniedzējam, gan nodokļu administrācijai, vienlaikus negūstot nekādu fiskālo efektu. Minētā PVN maksāšanas kārtība būtiski ietekmē (sadārdzina un sarežģī) saimnieciskās darbības uzskaiti, kas savukārt ietekmē arī peļņu.

Jautājumi.

1. Vai iesniedzējs kā pašnodarbinātā persona var neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, ja plāno sniegt līgumā minētos pakalpojumus tikai līgumā minētajam uzņēmumam.

2. Ja iesniedzējam obligāti jāreģistrējas, tad kāda PVN maksāšanas un aprēķināšanas kārtība iesniedzējam kā pašnodarbinātai personai par sniegtajiem pakalpojumiem tiek piemērota saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem.

Iesniedzējs iesnieguma pielikumā pievienojis līguma kopiju uz 11 lp. un tā tulkojumu latviešu valodā uz 11 lp.

Valsts ieņēmumu dienests, izvērtējot iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, kā arī pievienoto līgumu, sniedz šādu uzziņu par iesniegumā uzdotajiem jautājumiem.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 5. panta pirmā daļa noteic, ka ar nodokli apliekamie darījumi ir šādi saimnieciskās darbības ietvaros iekšzemē veikti darījumi:

1) preču piegāde (tai skaitā preču piegāde Eiropas Savienības teritorijā un preču eksports) par atlīdzību;

2) pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

3) preču iegāde Eiropas Savienības teritorijā par atlīdzību.

Tādējādi pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) piemērošanas kārtībā viens no kritērijiem ir pakalpojuma sniegšanas vietas noteikšana, savukārt, lai korekti noteiktu pakalpojuma sniegšanas vietu, nepieciešams izprast sniegto pakalpojumu būtību.

Vispārīgā gadījumā pakalpojumu sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. pantu.

Iesniedzējs iesniegumā norāda, ka saskaņā ar noslēgto līgumu pakalpojumam piemēros Padomes 2006. gada 28. novembra direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk – Direktīva 2006/112/EK) 44. pantu.

Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 44. pantu pakalpojumu sniegšanas vieta nodokļa maksātājam, kas darbojas kā tāds, ir vieta, kura ir nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta. Tomēr, ja pakalpojumus sniedz nodokļa maksātāja pastāvīgās iestādes vietā, kas nav viņa saimnieciskās darbības pastāvīgā vieta, šo pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur atrodas šī pastāvīgā iestāde. Ja šādas saimnieciskās darbības pastāvīgās vietas vai pastāvīgas iestādes vietas nav, pakalpojumu sniegšanas vieta ir vieta, kur nodokļa maksātājam, kas saņem šos pakalpojumus, ir pastāvīgā adrese vai parastā uzturēšanās vieta.

Direktīvas 2006/112/EK 44. panta regulējums ir transponēts Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmajā daļā.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta pirmā daļa noteic, ja pakalpojums tiek sniegts nodokļa maksātājam, pakalpojuma sniegšanas vieta, ja šajā likumā nav noteikts citādi, ir:

1) pakalpojuma saņēmēja saimnieciskās darbības mītnes vieta;

2) pakalpojuma saņēmēja pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojums tiek sniegts pakalpojuma saņēmēja pastāvīgajai iestādei, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;

3) pakalpojuma saņēmēja deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, – pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma saņēmējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta pirmā daļa noteic, ka nodokļa maksātājs ir persona, kura patstāvīgi jebkurā vietā veic jebkuru saimniecisko darbību neatkarīgi no šīs darbības mērķa vai rezultāta.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta sestā daļa noteic, ka pakalpojumu sniegšanas vietas noteikšanai pakalpojumu saņēmēju var uzskatīt par nodokļa maksātāju atbilstoši Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (pārstrādātā versija), 18. pantam.

Tādējādi, lai izvērtētu, vai pakalpojuma saņēmējs Pievienotās vērtības nodokļa likuma izpratnē ir uzskatāms par nodokļa maksātāju vai nav uzskatāms par nodokļa maksātāju un, kādi pierādījumi pakalpojumu sniedzējam ir jāsaņem no pakalpojumu saņēmēja, lai noteiktu pakalpojumu saņēmēja statusu, ir jāņem vērā Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (pārstrādātā versija) (turpmāk – Regula Nr. 282/2011) 18. pants.

1. Ja vien nav informācijas, kas liecina par pretējo, pakalpojumu sniedzējs var uzskatīt, ka pakalpojumu saņēmējs, kurš veic uzņēmējdarbību Kopienā, ir nodokļa maksātājs:

a) ja pakalpojumu saņēmējs ir paziņojis viņam savu individuālo PVN identifikācijas numuru un ja pakalpojumu sniedzējs saņem minētā identifikācijas numura derīguma, kā arī attiecīgā vārda/nosaukuma un adreses apstiprinājumu saskaņā ar 31. pantu Padomes Regulā (EK) Nr. 904/2010 (2010. gada 7. oktobris) par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā;

b) ja pakalpojumu saņēmējs vēl nav saņēmis individuālo PVN identifikācijas numuru, bet informē pakalpojumu sniedzēju par to, ka viņš ir iesniedzis pieteikumu tā piešķiršanai, un ja pakalpojumu sniedzējs saņem jebkādu citu pierādījumu, kas apliecina, ka pakalpojumu saņēmējs ir nodokļa maksātājs vai juridiska persona, kura nav nodokļa maksātāja, bet kura ir PVN nolūkā jāidentificē, un ja pakalpojumu sniedzējs pienācīgā apjomā veic pakalpojumu saņēmēja sniegtās informācijas pareizības pārbaudi, izmantojot ierastus tirdzniecības drošības pasākumus, piemēram, tādus, kas attiecas uz identitātes vai maksājumu pārbaudēm.

2. Ja vien nav informācijas, kas liecina par pretējo, pakalpojumu sniedzējs var uzskatīt, ka pakalpojumu saņēmējs, kurš veic uzņēmējdarbību Kopienā, nav nodokļa maksātājs, ja viņš var apliecināt, ka pakalpojumu saņēmējs viņam nav paziņojis savu individuālo PVN identifikācijas numuru.

Tomēr neatkarīgi no informācijas, kas liecina par pretējo, telekomunikāciju, apraides vai elektroniski sniegtu pakalpojumu sniedzējs var uzskatīt, ka pakalpojuma saņēmējs, kurš veic uzņēmējdarbību Kopienā, nav nodokļa maksātājs tikmēr, kamēr pakalpojuma saņēmējs tam nav paziņojis savu individuālo PVN identifikācijas numuru.

Saskaņā ar 2023. gada 19. janvāra līgumu iesniedzējs sniegs pakalpojumus, kam piemērojama vispārīgā PVN piemērošanas kārtība.

Atbilstoši Regulas Nr. 282/2011 18. panta 2. punktam pakalpojumu saņēmējs nav uzskatāms par nodokļa maksātāju, jo nav paziņojis iesniedzējam savu individuālo PVN identifikācijas numuru, tādējādi iesniedzējs nevar pakalpojumu sniegšanas vietu noteikt saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 44. pantu.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta otrā daļa noteic, ja pakalpojums tiek sniegts personai, kas nav nodokļa maksātājs, pakalpojuma sniegšanas vieta, ja šajā likumā nav noteikts citādi, ir:

1) pakalpojuma sniedzēja saimnieciskās darbības mītnes vieta;

2) pakalpojuma sniedzēja pastāvīgās iestādes atrašanās vieta, ja pakalpojums tiek sniegts no pakalpojuma sniedzēja pastāvīgās iestādes, kas neatrodas šīs personas saimnieciskās darbības mītnes vietā;

3) pakalpojuma sniedzēja deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, — pastāvīgās uzturēšanās vieta, ja pakalpojuma sniedzējam nav saimnieciskās darbības mītnes vietas vai pastāvīgās iestādes.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55. panta pirmā daļa noteic, ka nodokļa maksātājs reģistrējas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, pirms tas:

- 1) veic ar nodokli apliekamos darījumus;
- 2) saņem tādus pakalpojumus iekšzemē, kuru sniegšanas vietu nosaka saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu;
- 3) sniedz tādus pakalpojumus, kuru sniegšanas vieta saskaņā ar šā likuma 19. panta pirmo daļu ir cita dalībvalsts un attiecībā uz kuriem par nodokļa samaksu ir atbildīgs pakalpojumu saņēmējs.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 57. panta pirmā daļa noteic, ja neregistrēts nodokļa maksātājs veicis preču iegādi Eiropas Savienības teritorijā un ja šo preču kopējā vērtība bez nodokļa kārtējā kalendāra gadā sasniedz vai pārsniedz 10 000 *euro*, nodokļa maksātājs līdz tam taksācijas periodam sekojošā mēneša piecpadsmitajam datumam, kad ir sasniegts vai pārsniegts šajā likumā noteiktais reģistrācijas sliekšnis — 10 000 *euro* —, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 66. panta pirmajā daļā minēto reģistrācijas iesniegumu.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59. panta pirmā daļa noteic, ka iekšzemes nodokļa maksātājs ir tiesīgs neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ja tā veikto ar nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā nav pārsniegusi 40 000 *euro*.

Sniedzot pakalpojumus, kuru sniegšanas vieta nosakāma saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. pantu, ievērojot, ka pakalpojumu saņēmējs iesniedzējam nav paziņojis savu individuālo PVN identifikācijas numuru, saņēmējs nav uzskatāms par nodokļa maksātāju atbilstoši Regulas Nr. 282/2011 18. panta 2. punktam, tādējādi pakalpojumu sniegšanas vieta nosakāma atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 19. panta otrajai daļai, proti, tā ir Latvija.

Tādējādi, sniedzot 2023. gada 19. janvāra līgumā minētos pakalpojumus, iesniedzējam ir tiesības neregistrēties Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, kamēr šādu sniegto pakalpojumu apjoms nepārsniedz 40 000 *euro* 12 mēnešu laikā, ja neizpildās Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā, kā arī 57. panta pirmajā daļā minētie nosacījumi.

Ņemot vērā minēto, iesniedzējam būs obligāts pienākums reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā, ja sniegto pakalpojumu vērtība pārsniegs 40 000 *euro* 12 mēnešu laikā, vai pirms minētās robežvērtības sasniegšanas, ja izpildās kāds no Pievienotās vērtības nodokļa likuma 55. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā un 57. panta pirmajā daļā minētajiem nosacījumiem.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 41. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka ar nodokli apliekamiem darījumiem piemēro: nodokļa standartlikmi 21 procenta apmērā (turpmāk — nodokļa standartlikme), ja šajā likumā nav noteikts citādi.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 117. panta pirmā daļa noteic, ka reģistrēts nodokļa maksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam nodokļa deklarāciju par taksācijas periodā veiktajiem darījumiem, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 119. panta pirmā daļa noteic, ka nodokli, kas aprēķināts par taksācijas periodu, reģistrēts nodokļa maksātājs iemaksā valsts budžetā 23 dienu laikā pēc taksācijas perioda beigām, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

Pēc reģistrācijas Valsts ieņēmumu dienesta PVN maksātāju reģistrā iesniedzējam sniegtajiem pakalpojumiem XXX LTD būs jāpiemēro PVN 21 procenta apmērā, jāiesniedz PVN deklarācijas, kā arī PVN, ja taksācijas periodā tas būs aprēķināts, jāiemaksā valsts budžetā 23 dienu laikā pēc taksācijas perioda beigām.

Sniedzot uzziņu, piemērotas šādas tiesību normas: Padomes 2006. gada 28. novembra direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 44. pants, Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (pārstrādātā versija) 18. panta 1. un 2. punkts, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 3. panta pirmā un sestā daļa, 5. panta pirmā daļa, 19. panta pirmā un otrā daļa, 41. panta pirmās daļas 1. punkts, 55. panta pirmā daļa, 57. panta pirmā daļa, 59. panta pirmā daļa, 117. panta pirmā daļa, 119. panta pirmā daļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

I. Jaunzeme